

Mál nr. 252/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Vinnuvélatrygging.

Gildissvið váttryggingar. Upplýsingaskylda váttryggingafélags.

Gögn.

1. Málskot móttakið 2. júlí 2024, ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 6. ágúst 2024, ásamt fylgiskjöllum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 13. ágúst 2024.

Málsatvik.

Í málskoti og gögnum málsins kemur fram að hinn 26. júlí 2023 hafi krani á vörubifreiðinni A, sem er í eigu M, orðið fyrir tjóni þegar hann rakst upp undir brú á Vesturlandsvegi. Vegna tjónsins gerði M kröfu um bætur úr vinnuvélatryggingu bifreiðarinnar hjá V. V hefur hafnað bótaskyldu á þeim grundvelli að engin húftrygging hafi verið skráð á bifreiðina eða krana hennar. M vísar til samskipta sinna við V á árinu 2022, en á þeim tíma gerði V tilboð í allar tryggingar M. Í þeim samskiptum tók fyrirsvarismaður M sérstaklega fram að óskað væri eftir tryggingu sem tæki t.d. á tjónum á krana ef þeir myndu rekast í brú. Fékk fyrirsvarismaður M svar frá V þar sem fram kemur að tryggingin skiptist í tvennt, ábyrgðartryggingu og húftryggingu og vísað er til tiltekinna ákvæða skilmálans sem fjallar um undanþágur frá bótaskyldu. Samþykkti M tilboð V í kjölfarið og tryggingar voru gefnar út. Var M þannig í góðri trú að tryggingar M innihéldu báða tryggingarliði og var það ávallt ein af forsendum fyrir viðskiptum M við V. Hafði starfsmaður V áður upplýst fyrirsvarsmann M að einu tryggingarnar sem M gæti þurft að bæta við sig væru frjáls ábyrgðartrygging, launþegatrygging og slysa- og sjúkratrygging. Aldrei var minnst á að vörubifreiðarnar og kranar þeirra væru ekki tryggðar með húftryggingu og að tilboðið innihéldi ekki slíkar tryggingar. Byggir M á því að V berði að bera hallan af því að svara ekki með skýrum hætti að tilboðið innihéldi ekki váttryggingavernd fyrir kranann ef hann skyldu rekast í brú. Hafi V með engum hætti sinnt upplýsingaskyldu sinni gagnvart M, sem dreifingaraðili váttrygginga skv. 5. tl. 2. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 (vsl.) með síðari breytingum. Í lögnum eru lagðar ríkar skyldur á dreifingaraðila váttrygginga varðandi skýra og persónulega ráðgjöf um þær tryggingar sem verið er að bjóða í. Fer M fram á að nefndin viðurkenni greiðsluskyldu V í málinu og að V verði gert að greiða kr. 1.810.300 vegna viðgerðarkostnaðar á krananum.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að V hafi gefið M tilboð í þær tryggingar sem voru til staðar hjá fyrri tryggingafélagi M auk þess að ráðleggja M að bæta við frjálsri ábyrgðartryggingu, launþegatryggingu og slysa- og sjúkratryggingu fyrir fyrirsvarsmann M en það séu þær tryggingar sem V metur að henti atvinnurekstri M. Kom skýrlega fram á tryggingayfirliti fyrri tryggingafélags að kranar M voru aðeins tryggðir ábyrgðartryggingu en ekki húftryggingu eða sambærilegri tryggingu. Hafði M undir höndum tilboð V þar sem skýrlega kom fram að aðeins væri um að ræða ábyrgðartryggingu og að húftrygging hefði ekki verið valin. Því gat M ekki dulist að aðeins svar V vegna ábyrgðarliðar hefðu þýðingu varðandi hans vernd. Þannig hafi kranarnir sannanlega verið tryggðir fyrir ábyrgðartjónum sem þeir kynnu að valda við það að rekast á brýr. Því hafi engin húftrygging verið til staðar á vélinni á tjónsdegi. Til vara vísar V til þess að tjón sem orsakast vegna bilunar falli ekki undir skilmála tryggingarinnar. Þá hafi umrætt sinn verið um verulegt frávík frá þeirri háttsemi sem ökumanni bar að viðhafa við aksturinn umrætt sinn. Ber því að skerða bætur með vísan til stórkostlegs gáleysis um helming. Mótmælir V fjárhæð kröfu M vegna viðgerðarkostnaðar með vísan til þess að ekki liggi skýrlega fyrir hvaðan umræddur reikningur stafar, ekki liggi fyrir sundurliðað tjónamat eða vinnuskýrsla. Auk þess innihaldi reikningurinn virðisaukaskatt sem ætti ekki að teljast til fjártjóns M.

Í viðbótarathugasemdum sínum mótmælir M því að ökumaður kranabifreiðarinnar hafi með einhverju móti sýnt af sér stórkostlegt gáleysi við akstur. Þá hafnar M því að reikningur fyrir viðgerð sé með einhverju móti óskýr og/eða ósundurliðaður.

Álit.

Af gögnum málsins verður ráðið að ágreiningur þessa máls lýtur aðallega að því hvort V hafi með réttum hætti sinnt upplýsingaskyldu sinni gagnvart M í samskiptum þeirra á milli í aðdraganda þess að M tók tilboði V í tryggingar fyrirtækisins á árinu 2022. Í 6. gr. vsl. kemur fram að áður en váttryggingarsamningur sé gerður skuli dreifingaraðili skilgreina kröfur og þarfir viðskiptavina og skv. 6. gr. a skal dreifingaraðili veita persónulega ráðleggingu og útskýra hvers vegna tiltekin váttrygging samræmist best þörfum hans. Á tilboðsýfirliti dags. 2. maí 2022 kemur fram að húftrygging hafi ekki verið valin í vinnuvélatryggingu vörubifreiðarinnar A. Í tölvupósti M til V þann 24. maí 2022 spyr M þriggja spurninga. Ein þeirra varðar krana bifreiðarinnar og hljóðar svo: „Ef þeir rekast undir brú eru þeir þá tryggðir?“. Í svari V við þessari spurningu sama dag segir: „Það er ekkert í skilmála tryggingarinnar sem snýr að þessari fyrirspurn. Tryggingin skiptist í tvennt ábyrgðartryggingu og húftryggingu. Varðandi ábyrgðarliðinn þá vísa ég í 23.gr. í 2.kafla, félagið greiðir ekki skaðabótakröfu vegna tjóns sem hlýst af þunga vinnuvélarinnar t.d á brúm, vegum eða lögnum í jörðu. Hvað varðar húftryggingarliðinn þá vísa ég í 4.gr. í 1.kafla, félagið greiðir ekki bætur þegar tjóni er valdið af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi váttryggðs.“ Af framangreindum samskiptum verður ekki annað ráðið en að V hafi umrætt sinn gefið M tilefni til að ætla að til staðar væri húftrygging sem tæki til tjóna ef krani rekst undir brú. Þar V á grundvelli 6. gr. vsl. að skilgreina kröfur og þarfir M. Þessa gætti V ekki að enda kemur hvergi fram í samskiptum starfsmanns V við fyrirsvarsmann M að M hafi verið boðin húftrygging á vörubifreiðina A. Var það sérstaklega mikilvægt í ljósi fyrirspurnar M um tjón á krana. Réttaráhrif slíks getur annað hvort verið réttur til skaðabóta eða að sá váttryggingarsamningur sem keyptur var þrátt fyrir vanræktu upplýsingaskyldu sé víkkaður út til að ná til þeirrar váttryggingarverndar sem M taldi sig hafa keypt. Tekur nefndin ekki frekari afstöðu til þess hvora þá leið V ákveður að fara til að koma til móts við M vegna þess.

Í ljósi framangreinds er rétt að nefndin taki einnig afstöðu til þess hvort V sé heimilt að skerða bætur til handa M á grundvelli þess að ökumaður bifreiðarinnar A hafi sýnt af sér stórfellt gáleysi umrætt sinn. Í skýrslu sem fyrirtækið Aðstoð & öryggi gerði á vettvangi er að finna framburðarskýrslu ökumanns A. Þar segir: „Ég rak kranann í brúna. Ég hélt að hann væri nógu langt niðri. Ég gat ekki lagt kranann lengra niður.“ Í 3. gr. reglugerðar nr. 155/2007 um stærð og þyngd ökutækja kemur fram að ökumaður skuli gæta þess sérstaklega, með tilliti til hæðar ökutækis, að valda ekki hættu eða óþægindum við akstur undir brú, í göngum, undir rafmagns- eða símalínu eða við svipaðar aðstæður. Þessa gætti ökumaður A ekki að á tjónsdegi. Verður ekki annað ráðið af framburði hans en að hann hafi vitað að kraninn væri hátt uppi en ákveðið að taka áhættuna á að hann væri nógu langt niðri til að komast undir brúna. Er það mat nefndarinnar að sök stjórnanda A hafi verið veruleg og að skýr orsakatengsl séu milli háttsemi hans og tjónsins. Á grundvelli þess er V heimilt að takmarka bætur til hans um helming á grundvelli 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga eða eftir atvikum líta svo á að hann beri sjálfur helming sakar vegna meðábyrgðar sinnar kjósi V að greiða skaðabætur. Vegna vísunar M til þess að tjón vegna bilunar falli ekki undir skilmála vinnuvélatryggingar er rétt að geta þess að umrætt tjón á krananum orsakaðist vegna áaksturs kranans við brúna og því er um að ræða tjónsorsök sem fallið hefði undir grein 3.1. í skilmála váttryggingarinnar.

Nefndin tekur ekki frekari afstöðu til þess hvernig V kemur til móts við M vegna þessa máls þar sem ekki liggja fyrir fullnægjandi upplýsingar um það hvernig uppgjóri hefði verið háttað, hefði húftrygging verið til staðar. Þannig liggja ekki fyrir upplýsingar um það hvort og þá hver eigin áhætta M hefði verið eða hvort M hefði getað nýtt virðisaukaskatt viðgerðarreiknings í starfsemi sinni.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr hendi V vegna vanrækslu V, sem dreifingaraðila váttrygginga, á upplýsingaskyldu skv. lögum nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga. V er heimilt að skerða þær bætur um helming vegna háttsemi ökumanns.

Reykjavík, 29. október 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir